

РЕГІОНАЛЬНА КУЛЬТУРА: ДО ПОСТАНОВКИ ПРОБЛЕМИ

Матвієнко С.І.

к. п. н., доцент, доцент кафедри дошкільної освіти

Ніжинський державний університет

імені Миколи Гоголя

У збірнику: «Перспективи розвитку науки, освіти, технологій і суспільства в Україні та світі: збірник тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції» (Полтава, 7 березня 2024 року).
Полтава: ЦФЕНД. Ч. 2. 2024. С. 53-55.

У контексті сучасної *регіоналістики* як наукової галузі все чіткіше визначаються її наукові засади, пов'язані з науковим дослідженням різних аспектів регіонів нашої держави: природно-географічного, етнічного, господарського тощо.

У свою чергу, під *регіоном* розуміють: 1) господарсько-економічну спільноту; 2) адміністративно-географічну одиницю; 3) історико-культурну область.

Наукові розвідки щодо специфіки *регіональної культури* з огляду на культурологічний підхід були здійснені Т. Анікіною, Л. Григор'євою, О. Доманською, В. Дудник, О. Кравченко та іншими вченими. На думку Т. Анікіної, регіональна культура є особливою спільнотою, у полі якої існують як і рівнозначні, так і рівноцінні елементи, властиві різним національним культурам, а також засвоєні на певній території у ході міжетнічної комунікації. Дослідниця вважає, що регіональна територія стає таким чином, інтегратором різноманітних елементів, реалізуючи на практиці модель полікультурної єдності. Вона є тим «адаптаційним механізмом», який об'єднує національні і наднаціональні цінності [1, с. 1].

Вкажемо на те, що регіональна культура є своєрідним варіантом культури

національної, від якої вона наслідує цілісно-нормативне ядро національної культури, форми і способи життя людей і адаптує їх до умов конкретної території. Складовими регіональної культури є звичаї, обряди, магичні дієства, народні художні промисли, декоративно-прикладне мистецтво. Усі вони є самостійними ланками духовного та матеріального буття людини, які формують її моральне та соціальне обличчя.

Культурно-регіональні дослідження стосуються таких його елементів, як культурне та духовне життя регіону загалом, а також розвиток у цьому контексті різних видів мистецтва – театрального, фольклору, музичної педагогіки та совіти, образотворчого, декоративно-ужиткового, інструментального, вокального, хорового тощо.

Дослідниця Ю. Москвічова, здійснивши аналіз тих напрямів досліджень сучасних українських науковців у галузі регіональної культури, виділяє наступні: періодизація розвитку культури певного регіону; встановлення причинно-наслідкових зв'язків між соціальними і культурними процесами; становлення та розвиток музичного мистецтва в історичному контексті; розвиток українського театрального та образотворчого мистецтва; динаміка сучасного музичного фестивально-конкурсного руху; регіональний розвиток українського телебачення; дослідження релігійних феноменів пострадянського суспільства; вивчення передумов, етапів культурного розвитку чи навпаки занепаду досліджуваного регіону; вплив регіональної культури на життя певного етносу; внесок здобутків регіональної культури до загальнонаціональної культури держави та ряд інших тем [3].

Нам прийнятна думка Т. Анікіної стосовно того що для сучасного українського суспільства реальними потребами в збереженні й розвитку національно-культурних традицій, що склалися в тих чи інших регіонах країни та є одним з чинників подолання гострих духовно-моральних і міжетнічних проблем соціально-культурного розвитку. Саме тому слід з оновлених наукових позицій, з урахуванням усіх аспектів політичного, економічного, соціально-культурного розвитку держави, вектору її проєвропейського розвитку, підійти до

розгляду сутності феномену регіональної культури та шляхів розробки основних питань регіоналістики.

Список літератури

1. Анікіна Т.О. Регіоналізація як пріоритетний напрям модернізації сучасної освіти. 2011. URL: <http://bo0k.net/index.php?p=article&id=8201>
2. Матвієнко С.І. Соціалізуючий потенціал регіональної культури. *The 5th International scientific and practical conference "Prospects of modern science and education"*(February 07–10, 2023) Stockholm, Sweden. International Science Group. 2023. С. 415-418. <https://books.google.com/books?hl=en&lr=&id=2Z-vEAAAQBAJ&oi=fnd&pg=PA415&dq=info:7kfYU8vhhVEJ:scholar.google.com&ots=hW1nRlnCu6&sig=YKySUzIna7gv9aIVoQ38xf6-HZo>
3. Москвичова Ю. Тематичні напрями й методологія сучасних досліджень регіональної культури України. URL: [http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=Uk_msshr_2013_19\(2\)_52](http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=Uk_msshr_2013_19(2)_52)